Hysbysiad o bennu dyddiad ar gyfer arfer hawliau etholwr

CYNGOR CYMUNED LLANDDAROG

Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2017

(i) Rhowch y dyddiad y gosodwyd yr hysbysiad heb fod yn llai na 14 diwrnod cyn y diwrnod a nodwyd yn (dd) isod

(ii) Rhowch enw, swydd a chyfeiriad y Clerc neu berson arall y gall unrhyw berson wneud cais iddo i archwilio'r cyfrifon

(iii) Rhowch yr amseroedd y gall unrhyw berson wneud cais i archwilio'r cyfrifon. DS Nodwch a fydd yn cau dros amser cinio

(iv) Rhowch ddyddiau'r wythnos y gall unrhyw berson wneud cais i archwilio'r cyfrifon – o ddydd Llun i ddydd Gwener fel arfer

(v) Rhowch ddyddiad o leiaf 21 diwrnod gwaith cyn y dyddiad a nodwyd yn yr Hysbysiad o Archwilio

(vi) Rhaid i'r cyfnod rhwng (v) ac (vi) fod yn 20 diwrnod gwaith – y cyfnod archwilio.

(vii) Rhowch enw a swydd y person sy'n gosod yr hysbysiad

1. Dyddiad y cyhoeddiad (i) **26 Mai 2017**

2. Bob blwyddyn mae'r ffurflen flynyddol yn cael ei harchwilio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru. Mae gan unrhyw berson sydd â diddordeb gyfle i archwilio a gwneud copïau o'r Ffurflen Flynyddol a'r holl lyfrau, gweithredoedd, contractau, biliau, talebau a derbynebau ac ati yn ymwneud â'r ffurflen flynyddol am 20 diwrnod gwaith ar rybudd rhesymol. Am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2017, bydd y dogfennau hyn ar gael ar rybudd rhesymol drwy wneud cais i:

   (ii) **Mr Owain Rhys Enoch , Clerc y Cyngor,**

   5 Heol Rhosybonwen, Cefneithin, Llanelli, Sir Gar , SA14 7DJ

   Ffon 07971 40 22 54 / e bost ccllanddarog@yahoo.co.uk

rhwng yr oriau (iii) **18.00yh** a (iii)**21.00yh** ar

(iv) Ddydd Llun i (iv) Ddydd Gwener (ac eithrio gwyliau cyhoeddus).

gan ddechrau ar (v) **9 Mehefin 2017**

a gorffen ar (vi) **6 Gorffennaf 2017**

3. Mae gan Etholwyr Llywodraeth Leol a'u cynrychiolwyr hefyd:

- yr hawl i gwestiynu'r Archwilydd Cyffredinol ynglŷn â'r cyfrifon. Gellir cysylltu â'r Archwilydd Cyffredinol drwy Grant Thornton UK LLP, 11/13 Penhill Road, Cardiff CF11 9UP hyd nes y bydd yr archwiliad wedi'i gwblhau; ac
- yr hawl i fod yn bresennol gerbron yr Archwilydd Cyffredinol a gwrthwynebu'r cyfrifon neu unrhyw eitem ynddynt. Rhaid rhoi hysbysiad ysgrifenedig o wrthwynebiad i'r Archwilydd Cyffredinol yn gyntaf drwy Grant Thornton UK LLP, 11/13 Penhill Road, Cardiff CF11 9UP ac anfon copi i'r Corff.

4. Mae'r archwiliad yn cael ei gynnal o dan ddarpariaethau Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

(vii) **Mr Owain Rhys Enoch Clerc / Swyddog Ariannol Cyfrifol**

Nodir os gwelwch yn dda bydd Mr Enoch i ffwrdd o'r gwaith rhwng 20 Mehefin a 27 Mehefin 2017. Gallwch gadael neges iddo ar 07971 40 22 54, neu danfon e bost at ccllanddarog@yahoo.co.uk er mwyn gwneud apwyntiad ar ol iddo ddychwelyd. Gallwch hefyd gysylltu â Cyng Robert Jones ar 01267 275 756 yn y cyfnod yma.

Y sefyllfa sylfaenol
Yn ôl y gyfraith mae gan unrhyw berson sydd â diddordeb yr hawl i archwilio cyfrifon y cyngor. Os oes gennych hawl i bleidleisio mewn etholiadau cyngor lleol ac wedi cofrestru ar gyfer gwneud hynny yna mae gennych chi (neu eich cynrychiolydd) hefyd yr hawl i ofyn cwestiynau amdanynt i'r Archwilydd Cyffredinol, neu herio eitem o gyfrif a gynhwysir ynddynt.

Yr hawl i archwilio'r cyfrifon
Pan fydd corff llywodraeth leol wedi cwblhau ei gyfrifon ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol, rhaid iddo hysbysebu eu bod ar gael i bobl edrych arnynt. Ar ôl rhoi hysbysiad rhesymol o'ch bwriadau, bydd gennych wedyn 20 diwrnod gwaith i chwilio drwy'r cyfrifon a dogfennau ategol. Byddwch yn gallu gwneud copïau o'r cyfrifon a'r rhan fwyaf o'r dogfennau perthnasol o'r corff. Mae'n debygol y bydd yn rhaid i chi dalu am wneud copïau.

Yr hawl i gwestiynu'r archwilydd cyffredinol ynglŷn â'r cyfrifon
Dim ond cwestiynau am y cyfrifon y gallwch eu gofyn i'r Archwilydd Cyffredinol. Nid oes yn rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol ateb cwestiynau am bolisïau, cyllid, gweithdrefnau'r corff neu unrhyw beth arall nad yw'n gysylltiedig â'r cyfrifon. Rhaid i'ch cwestiwn ymwneud â'r cyfrifon sy'n destun archwilio. Nid oes yn rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol ddweud a yw'n credu bod rhywbeth y mae'r cyngor wedi'i wneud, neu eitem o'i gyfrifon, yn gyfreithlon neu'n rhesymol.

Yr hawl i wrthwynebu'r cyfrifon
Os ydych yn credu bod y corff wedi gwario arian na ddylai fod wedi'i wario, neu fod rhywun wedi achosi colled i'r corff yn fwriadol neu drwy ymddwyn yn anghyfrifol, gallwch wrthwynebu'r Archwilydd Cyffredinol drwy anfon 'hysbysiad o wrthwynebiad' ffurfiol, a rhaid i hyn fod yn ysgrifenedig i'r cyfeiriad isod. Rhaid ichi ddweud wrth yr Archwilydd Cyffredinol pam rydych yn gwrthwynebu. Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol ddod i benderfyniad am eich gwrthwynebiad. Os nad ydych yn fodlon ar y penderfyniad hwnnw, gallwch apelio i'r llysoedd.

Gallwch hefyd wrthwynebu os ydych yn credu bod rhywbeth yn y cyfrifon y dylai'r Archwilydd Cyffredinol ei drafod gyda'r cyngor neu ddweud wrth y cyhoedd amdano mewn 'adroddiad er budd y cyhoedd'. Unwaith eto, rhaid ichi roi eich rhesymau yn ysgrifenedig i'r Archwilydd Cyffredinol yn y cyfeiriad isod. Yn yr achos hwn, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol benderfynu a ddylid cymryd unrhyw gamau gweithredu. Bydd yr Archwilydd Cyffredinol fel arfer, ond does dim rhaid iddo, yn rhoi rhesymau am eu penderfyniad ac ni allwch apelio i'r llysoedd. Ni allwch ddefnyddio'r 'hawl i wrthwynebu' hon i wneud cwyn neu hawliad personol yn erbyn y corff.

Os hoffech wneud cwyn neu hawliad personol, dylech fynd â'r cwynion hyn i'ch canolfan Cyngor Ar Bopeth leol, Canolfan Leol y Gyfraith neu eich cyfreithiwr. Efallai y byddwch hefyd yn gallu cwyno wrth Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru os byddwch yn credu bod Aelod o'r corff wedi torri'r Cod Ymddygiad i Aelodau. Gellir cysylltu â'r Ombwdsmon yn: 1 Ffordd yr Hen Gae, Pencoed, Pen-y-bont ar Ogwr CF35 5LJ (ffôn: (01656) 641 150).

Beth arall y gallwch ei wneud
Yn hytrach na gwrthwynebu, gallwch roi'r wybodaeth sy'n berthnasol i'w cyfrifoldebau i'r Archwilydd Cyffredinol. Er enghraifft, gallwch roi gwybod i'r Archwilydd Cyffredinol os ydych o'r farn bod rhywbeth o'i le ar y cyfrifon neu am wastraff neu aneffeithlonrwydd o ran y ffordd y mae'r cyngor yn cynnal ei wasanaethau. Nid oes rhaid i chi ddilyn unrhyw derfynau amser neu weithdrefnau penodol. Nid oes rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol roi adroddiad manwl ichi ar eu hymchwiliad i'r materion a godwyd gennych, ond byddant fel arfer yn rhoi gwybod i chi beth oedd y canlyniad cyffredinol.

Gair i gloi
Rhaid i gyrff llywodraeth leol, ac felly trethdalwyr lleol, dalu am gostau ymdrin â chwestiynau a gwrthwynebiadau. Pan fydd yr Archwilydd Cyffredinol yn penderfynu a ddylid mynd â'ch gwrthwynebiad ymhellach, mae un o gyfres o ffactorau y mae'n rhaid iddynt eu hystyried yn cynnwys y costau dan sylw. Byddant dim ond yn parhau gyda'r gwrthwynebiad os yw gwneud hynny er budd y cyhoedd. Os byddwch yn apelio i'r llysoedd, efallai y bydd yn rhaid i chi dalu am y gweithredu eich hun.

Os hoffech gysylltu â'r Archwilydd Cyffredinol ysgrifennwch at:

Grant Thornton UK LLP, 11/13 Penhill Road, Cardiff CF11 9UP